

พจนานุกรม

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนโต

เทศน์พระ วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมนะ

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ เป็นศาสดา เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม พระพุทธ พระธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์สมบุรณ์แบบใด

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่พระองค์เดียว ลงอุโบสถกับใคร เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปัญญวัคคีย์ เป็นคณะสงฆ์ นี่เป็นคณะสงฆ์ขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในสมัยพุทธกาลแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ แสดงพระปาฏิโมกข์ก่อน โอวาทปาฏิโมกข์แสดงในวันมาฆบูชา นั้นพระอรหันต์ทั้งนั้น แต่ปกติองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงปาฏิโมกข์

สุดท้ายแล้วมีพระที่ไม่บริสุทธิอยู่ในคณะสงฆ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่แสดงปาฏิโมกข์ พระอรหันต์นิมนต์แล้วนิมนต์อีกไง จนจะอรุณขึ้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “คณะสงฆ์นั้นไม่บริสุทธิ”

ไม่บริสุทธิขึ้นมา พระอรุณกำหนดจิตดูเลย แล้วจึงพระนั้นออกไป บอกองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า “บัดนี้ สงฆ์บริสุทธิแล้ว ให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงปาฏิโมกข์เถิด”

“เราจะไม่ได้แสดงปาฏิโมกข์แล้ว จะให้พระเป็นผู้แสดงแทน”

ฉะนั้น ผู้แสดงปาฏิโมกข์ๆ พระบวชแล้วท่องปาฏิโมกข์ ถ้าท่องปาฏิโมกข์ได้เป็นผู้ที่ฉลาด เป็นผู้ฉลาดในวินัย ๒๒๗ ข้อ ฉะนั้น จึงพนันเสียๆ ใจ ถ้าพนันเสียแล้ว ๕ พรรษาขึ้นพนันเสีย จะไปไหนได้ ไม่ขอหนีเสียก็ได้

แต่ในวงกรรมฐานขอหนีเสียตลอด เพราะเราเคารพครูบาอาจารย์ไง เราลงในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ลงในครูบาอาจารย์ของตนไง ให้อบรมบ่มเพาะไง ให้เป่ากระหม่อมๆ ใจ

ฉะนั้น คณะสงฆ์ๆ ใจ เวลาคณะสงฆ์มันถึงมีความสำคัญ เห็นใหม่ เวลาลงอุโบสถๆ เพราะเข้าหมู่ๆ มันเป็นหมู่เดียวกัน เป็นคณะเดียวกัน เป็นหมู่เป็นคณะ

หลวงตาพระมหาบัวท่านบอก “ครอบครวักรรมฐานๆ”

เป็นคณะสงฆ์ เป็นหมู่สงฆ์ เป็นหมู่พวก เป็นสิ่งที่ธรรมและวินัยนั้นชัดซากศพเข้าฝั่ง นั้น เวลาแสดงปาฏิโมกข์ มันถึงให้สงฆ์มีปฏิญญีมานะ มีความเห็นเหมือนกัน ถ้าไม่เห็นเหมือนกัน เวลาแตกแยก นิกายออกแล้ว เพราะความเห็นต่างกันไป คือวินัยต่างกัน

ธรรมยุต ธรรมยุตถือวินัยอย่างหนึ่ง มหานิกายก็ธรรมวินัยอย่างหนึ่ง มหายานก็ถือวินัยอย่างหนึ่ง ใอันนั้นทำได้ ใอันนี้ทำไม่ได้ แล้วถ้าคนไม่มีสติปัญญา ก็ทะเลาะกันนะ

ทำไมพระทำอย่างนั้น

เพราะเขาถืออย่างนั้น เพราะเขาถืออย่างนั้นไง มันถึงแยกเป็นนิกายออกไปไง แยกเป็นความเห็นแตกต่างไป

ถ้ามันไม่เห็นแตกต่าง ลงอุโบสถๆ เพราะเราเห็นในถรวาท ลงในถรวาทเถระ ๕๐๐ องค์ที่เป็นพระอรหันต์ เวลาลงอุโบสถๆ ถ้าลงอุโบสถ สิ่งที่ว่า แม้แต่ในอวาสเดียวกัน ต้องลงเป็นฉันทามติ เป็นความเห็นเดียวกันไง

ธรรมและวินัย เราบวชเป็นพระ เป็นสมมุติสงฆ์ๆ ที่ฝึกหัดปฏิบัติอยู่นี้ไง

พระไม่ทรงศีลทรงธรรม ใครจะทรง

ศีลธรรมมันคืออะไรละ

ข้อวัตรปฏิบัติไว้ ถ้ามาลงอุโบสถไม่ได้ ต้องมอบฉันทะมา พระสงฆ์ป่วยอยู่ที่กุฏิมาไม่ได้ บอกฝากมาให้บอกคณะสงฆ์ คณะสงฆ์ลงอุโบสถ ไม่อย่างนั้นเป็นโมฆะหมดเลย เป็นโมฆียะสงฆ์เป็นวรรค ทำกรรมไม่ได้

สงฆ์เป็นสงฆ์ทั้งหมดไป ขาดแม้แต่องค์เดียวก็ไม่ได้ เป็นวรรคเป็นตอน มันจะแยกเป็นหมู่เป็นคนละไป มันจะแยกที่ปฏิญญาของมันออกไปไป ถ้ามันแยกที่ปฏิญญาของความเห็นของมันออกไปไป พระธรรมก็เลยกลายเป็นจินตนาการไปแล้ว

แต่ถ้าเป็นจริงๆ เข้าหมู่เข้าสงฆ์ เขาลงฉันทะมา

ฉะนั้น ถ้าพระสงฆ์ เองป่วยนะ เองเดินไม่ได้ เองเจียนตาย เองก็ต้องบอกพระให้พระเอาฉันทะ ฉันทะมาบอกกลางสงฆ์ พระสงฆ์ป่วยอยู่ที่กุฏิ สงฆ์ถึงทำกรรมได้ ไม่อย่างนั้นปรับเป็นอาบัติหมด

นี่เหมือนกัน ในเมื่อเป็นผู้ที่มีสติปัญญาที่โหดมาบอก ถ้าโหดมาบอก ถ้าไม่ได้โหดมาบอก ว่ามาไม่ได้ มาไม่ได้ เวลาแสดงธรรมๆ เราแสดงเองก็ไม่ได้ เพราะสงฆ์เป็นวรรค ทำกรรมไม่ได้ คือมาไม่ครบไป เป็นวรรคเป็นตอนไป

แต่ถ้าเขาไม่มาไม่ได้ เขาต้องบอกมา พอบอกมา เราก็ลงได้

แล้วถ้าเขามาละ

เขามา ถ้าเราแสดงปาฏิโมกข์แล้ว คณะสงฆ์เขามา ถ้าคณะเขาใหญ่กว่า ต้องเริ่มต้นใหม่ แต่ถ้าเขามาน้อยกว่า เข้ามาสู่สงฆ์ได้ แล้วสวดถึงตรงไหนสวดต่อเลย เพราะว่าคณะใครใหญ่กว่า

เวลาลงอุโบสถไป เวลาไปจำพรรษาที่ไหน เวลาสัตตาคหณนียะ เวลาเราไปเรียนปาฏิโมกข์ เพราะสมัยพุทธกาล มุขปาฐะ ไม่มีตำรา มีแต่ปาก เองจะท่องปาฏิโมกข์ เองต้องมาท่องกับข้า ข้าได้ ข้าจะบอกเองทีละคำ ถ้าไม่ได้ คณะสงฆ์ไม่ลงอุโบสถ ปรับอาบัติ

นี่ไง เข้าหมู่เข้าพวกไป ถ้าเข้ามาเป็นคน เป็นคณะเป็นสัมมาปฏิญญาถูกต้องชอบธรรม ถ้าชอบธรรมมันจะการลงอุโบสถไป อุโบสถ อุโบสถคือ คือคิดว่าเราลงอุโบสถกันทุกปีๆ แล้วมันเพื่อความร่มเย็นเป็นสุขในคณะสงฆ์

แต่เราเป็นสุขใหม่

กิเลสในใจร้ายนัก กิเลสหัวใจเรานี้แหละ ที่เราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เราบ้นถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ถ้านับถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ประเพณีวัฒนธรรม ตั้งแต่เด็ก เด็กน้อย ประเทศไทยมีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ ทุกหมู่บ้าน ทุกสถานที่ต้องมีวัดมีวา มีวัดมีวาไว้ทำบุญทำกุศลใจ เพราะอะไร

เพราะคนเกิดคนตาย มงคลสมรส วันเกิด ทำบุญทำกุศล เวลามีปัญหาในครอบครัวปรึกษากับพระให้พระเป็นผู้คุ้มครองดูแล เวลาตายเผาที่ไหน เวลาตายนะ โอ้โฮ! น้ำตาท่วมเสียรักใคร่มาก ทะนุถนอม พอได้พลัดพรากจากกันไปแล้ว แล้วจะให้จมทุกข์ตรอมใจอยู่อย่างนั้นหรือ

กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา เอาศพไปเผาไหม้ เขาทำคุณงามความดีมาหรือทำความชั่วมา ถ้าทำคุณงามความดีมาก็ไปเกิดบนสวรรค์ พอไปบนสวรรค์แล้ว พ่อแม่ปู่ย่าตายายอยู่บนสวรรค์คอยมองมาว่าลูกหลานของเรามีความสุขหรือความทุกข์

กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา เหตุปัจจุโย อารมฺมณปัจจุโย มันอยู่ที่เหตุที่ผล เหตุผลทำดีหรือทำชั่วมา นี่พระพุทธศาสนาไง พระพุทธศาสนาเวลาสวดอภิธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงไปสวดอภิธรรมไปโปรดพระมารดาเป็นพระอรหันต์เลย

เราก็ฟัง กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา

คนเกิดมาเป็นปู่เป็นย่าเป็นพ่อเป็นแม่ของเรา มีชาติมีตระกูล เราเกิดกับพ่อกับแม่ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูกใจ พ่อแม่ก็ได้พลัดพรากจากไปแล้วไง กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา ได้เผาแล้ว คนเราเกิดมา ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด ทุกคนก็ต้องตายไป เวลาตายไป ทำให้เรามีสติ มีปัญญาให้ชวนชวาย ให้ทำคุณงามความดีเพื่อชาติเพื่อตระกูลของตนใจ

ทุกหมู่บ้าน ทุกตำบลจะมีวัด มีวัดไว้เป็นประเพณีวัฒนธรรม วัฒนธรรมของชาวพุทธใจ เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เราได้เห็นมาหมดใจ เราเห็นทุกข์เห็นยาก เราถึงได้มาบวชเป็นพระ เป็นพระเป็นนักรบๆ ใจ นักรบรบกับกิเลสตัณหาความทะยานอยากในใจของตน

ถ้ามีสติปัญญา ตั้งแต่พระ เรื่องเป็นพระ บุคคลอุโบสถ คนอุโบสถ บุคคลคนเดียว ถ้า
หนึ่ง สอง สาม ก็คนอุโบสถไป ถ้าสองคั้ง ถ้าเป็นสงฆ์ไป ถ้าเป็นสงฆ์ถ้าสวดปาฏิโมกข์ไม่ได้ อยู่ใน
ในสำนักนั้น ปรับอาบัติปาจิตตีย์ทั้งวัดเลย ปรับอาบัติปาจิตตีย์เลย

ฉะนั้น เวลาเข้าพรรษาที่ฝึกหัดใครองค์ใดองค์หนึ่งให้สวดปาฏิโมกข์ให้ได้ ถ้าสวดปาฏิ
โมกข์ได้ เขาก็ไปสวด เวลาเข้าพรรษาแล้ว สัตตาหกรณียะ ไปเรียนธรรมๆ ก็เรียนปาฏิโมกข์นี้
เพื่อให้มันสวดได้ สวดได้ๆ มันก็ทำให้ปลดภาระของคนสงฆ์เป็นผู้รับภาระ ฉะนั้น เวลาทำหน้าที่
แทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การสวดปาฏิโมกข์ถึงได้มีบุญมีกุศลไป

เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศนาว่ากรรมะ เวลาตั้งบุคคล ตั้งสายเลือด เวลา ๗ ชั่วโมง บวช
เป็นพระ ปุ่ย่าตายาย ขอได้ บอกได้ บิบบี้สี่ไฟได้ คือแบบว่าบังคับให้ปุ่ย่าตายายทำบุญได้ ว่าอย่าง
นั้นเถอะ แต่คนอื่นไม่ได้ ไม่ใช่ญาติ ไม่ใช่ปวารณา

มันเป็นโดยสายเลือด สายเลือดคือสายบุญสายกรรม ได้สร้างเวรสร้างกรรมมาถึงได้เกิด
เป็นชาติเป็นตระกูลเดียวกัน ได้เห็นภัยในพระพุทธรูปศาสนา เราถึงมาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระอยู่ใน
ในคณะใด นิกายใด สายเลือดใด มันก็เชื่อตามกันไป

แต่ครูบาอาจารย์เราหลวงปู่่มั่นนะ เวลาถ้าเป็นสมมุติเป็นโลก มันก็ต้องเป็นธรรมและเป็น
วินัย นานาสังวาสอุโบสถไม่ได้ แยก

แต่เวลาเป็นธรรมๆ หลวงปู่่มั่นพูดเอง “ไก่อันยังมีชื่อ”

มันก็แคชื่อ แคความเชื่อ แคความเห็น ปฏิบัติได้จริงหรือเปล่าละ ถ้าปฏิบัติได้จริง สติวินัย
ยกเว้น ไม่มีอาบัติ แต่เราสมมุติ อาบัติเต็มหัวใจเลย

ฉะนั้น เห็นภัยในวัฏสงสารมาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระ จำจี้จ้ำไซ พุทธพวง พังธรรมๆ ทุก
วัน ลงอุโบสถตลอดเวลา เข้าหูซ้ายทะลุหูขวา ฟังจนท่วมหัวใจ ฟังธรรมล้นหูเลย หูมันหนวก ใจมัน
ด้าน เพราะหูมันหนวก

แต่ถ้าทางโลกๆ เขา วิทยาศาสตร์เขาเจริญนะ เวลาถ้าหูหนวก เขามีหูฟัง เขามีภาษามือ
เขาแก้ไขของเขา หูหนวกก็ใช้ชีวิตเป็นปกติได้ ถ้าหูหนวกก็ใช้ชีวิตเป็นปกตินี้แหละ

แต่ถ้ามันเป็นกิเลสละ กิเลสในหัวใจนะ ใจมันหนวก กิเลสมันบีบบีบไฟ กิเลสมันทำให้ใจบอด เพราะว่าอะไร เพราะใจมันบอด

ถ้าใจมันเป็นธรรมๆ ขึ้นมา เก็บหอมรอมริบ

หลวงตาพระมหาบัวอยู่กับหลวงปู่มันไง ท่านบอก หลวงปู่มันเป็นพระอะไร พระอรหันต์ ท่านเก็บหอมรอมริบนะ อะไรผิดอะไรถูกท่านยังเก็บ เก็บอยู่ตลอดเวลา ไม่ปล่อยปละละเลย

นั่นพระอรหันต์นะ เพราะอะไร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา เวลานอนสี่เหลี่ยมไสยาสน์นี่ไง เป็นบุคคลตัวอย่าง ใ้ ถ้าประพฤติปฏิบัติจนถึงที่สุดแห่งทุกข์แล้วไม่มีอาบัติแล้ว อยู่โดยความสุขความสบายเลย

ฉะนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระกัศปะปะไ้ อายุ ๘๐ เท่าเรา เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน ทำไมสังขมาฎีถึง ๔ ชั้น

ถืออุตุคงควัดไร่ บังสุกุลนะ เธอก็เป็นพระอรหันต์ ทำไมต้องไปถืออย่างนั้น

ข้าพเจ้าไม่ได้ทำเพื่อข้าพเจ้า ข้าพเจ้าเป็นพระอรหันต์ พระอรหันต์ไม่มีกิเลส ไม่มีความทุกข์ความยากในหัวใจ แต่ข้าพเจ้าทำเพื่ออนุชนรุ่นหลังจะได้เป็นแบบอย่าง

นี่ไง หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทำเป็นแบบอย่างๆ ครูบาอาจารย์ของเราท่านทำเป็นแบบอย่าง นี่ไง ท่านไม่ทำอย่างนั้นก็ได้ แต่ท่านไม่ทำอย่างนั้นเพื่ออะไร ก็เพื่อเป็นปกติสุขของท่าน

แต่ครูบาอาจารย์ที่ท่านเห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนา แทนคุณพระพุทธศาสนา ท่านทำเพื่อพระพุทธศาสนา ท่านไม่ได้ทำเพื่อท่านหรอก

ถ้าทำเพื่อท่าน ทำเพื่อท่านก็ทางเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนานั่นทำเพื่อท่าน เวลาท่านบุกเบิก ท่านเข้าไปเผชิญกับกิเลสตัดหาความทะยานอยากในใจของตน ท่านหุหนวกตรงไหน ท่านไม่ใช่หุหนวก ท่านพยายามฟังธรรม ท่านพยายามแสวงหา แสวงหาเพื่อแก้กิเลสไง ไม่ให้ใจมันด้าน ให้ใจมันมีหิริมีโอตตัมปะ ให้มันมีความละเอียด ให้มันมีความเกรงกลัว

การภาวนาเกิดขึ้น เพราะนิรณธรรมกัณฺฐสมาธิ ใ้ที่ว่าทำสมาธิฯ นี่แหละ ใ้ที่ว่าทำ ความสงบของใจ พระกรรมฐานฯ นี่แหละ ใ้ที่ว่าพระกรรมฐานนี้ฐานไหน กรรมฐาน ๕ นี่เิง กรรมฐาน ๔๐ ्हอง ฐานไหน อะไรเป็นฐาน มีที่มาที่ไปหรือ ถ้ามีที่มาที่ไปมันจะมีจุดยืนของมันเิง

ใ้เนี้มันเหลวไหล เพราะมันเหลวไหล มันเลยเหลวไหลไปทั้งหมดเิง มีสติมีปัญญามันจะ เหลวไหลได้อย่างไร

มนุษย์จะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ มันมีความ รับผิดชอบ ความรับผิดชอบต่อกรกระทำของตน และการรับผิดชอบต่อกรกระทำถึงกระทบหมู่ คณะ เวลากระทบหมู่คณะ ขอบภัย เวลาความพลั้งเผลอ ความไม่เท่าทันกิเลสเิงใจของตน

นี่เิง ทางโลกเขา เขามีหูฟัง เขามีภาษามือ เขามีภาษากาย เขายังสื่อสารกันได้ ทั่งๆ ที่เขา หุหนวกนะ ใ้เนี้ของเราอการ ๓๒ บริบูรณ์ทั้งนั้นนะ แต่กิเลสมันทำให้หนวก กิเลสมันปิดกั้น กิเลส เิงใจของคนเท่านั้น

แต่มันสังเวทตรงที่ว่า เราบวชมาเพื่ออยากเิงมีความสุขเิง สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้า มันไม่ได้ลิ้มรสของธรรมมันเิงมีความสุขทุกข์ความยากมาก ถ้ามันได้ลิ้มรสของธรรมนะ มันจะ ขวนขวาย ถ้ามันได้ลิ้มรสของสติธรรม สมาธิธรรม ปัญญาธรรม ถ้ามันเป็นคุณธรรมขึ้นมาเิงใจ

ถ้าเป็นคุณธรรมขึ้นมาเิงใจ เหมือนทางการแพทย์ ทางกรแพทย์ถ้าเขาจบกรศึกษาทาง กรแพทย์ เขารู้เลยว่าอะไรมันเป็นต้นเหตุเป็นแห่งโรคภัยไข้เจ็บ เขาพยายามจะหลีกเลี่ยง เพราะ เขารู้

นี่ก็เหมือนกัน เราบวชมาก็เพื่อจะชำระล้างกิเลส แต่มันไม่ได้ลิ้มรสเิง ถ้าทางกรศึกษา ปรียติเขาศึกษาจนจบ ๙ ประโยค เขาก็มีความรู้ ู้หมด ใ้หนุนใ้เนี้ฯ ู้หมดเลย แต่ทุกข์ขิบหาย ู้ หมดนะ ู้ได้หมด อธิบายได้ทุกเรื่องเลย แต่ไมู่้จริงสักอย่าง ไม่มีอะไรเป็นความจริงเลย

ถ้าเป็นความจริงนะ มันจะเกิดขึ้นเิงใจของตน สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี รสของธรรม ณะซึ่งรสทั้งปวง

กรศึกษาส่วนกรศึกษา กรศึกษาศีกษามา สาธุ ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงตาพระมหาบัวไปหาหลวงปู่มันเิง มรรคผลนิพพานไม่ได้อยู่ในตำรา ไม่ได้

อยู่ในภูเขาเลากา ไม่อยู่ในวัดใด ไม่อยู่ในเงินในทอง ไม่อยู่ในเพชร ไม่อยู่ในอะไรทั้งสิ้น คั่นคว่าหา
เอาในใจของตนไป ถ้าคั่นคว่าหาในใจของตนนะ

ถ้ามันหนวกใจ หูมันหนวก มันไม่ฟัง มันฟังมันก็ฟังจนชินหูแต่ใจมันด้าน กิเลสมันพาด้าน

แล้วที่มันเศร้าใจที่ว่า เราบวชมาเพื่อจะสู้กับมันนี่ไง เราบวชมาเพื่อจะคั่นคว่าหา มันนี่ไง
แล้วทำไมเป็นทาส เป็นขี้ข้า เป็นให้มันข่มขู่อยู่นี่ไง

อ้าว! ก็ผมพยายามอยู่นี่ไง

พยายามก็ตั้งสติให้ดี ๆ สิ สิ่งที่มีมันผิดพลาดมันควรทำหรือไม่ควรทำ ถ้ามันทำ นี่ร้องรอรอยไป

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านบอกไป ถ้ามันขี้เกียจขี้คร้าน มันไม่เอาอะไร ไม่ให้มี ๑ ถ้ามัน
ผิดวันประกันพรุ่งได้ครั้งที่ ๑ มันจะมีครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ ครั้งที่ ๔

เราทำความผิดครั้งแรก มันจะมีความผิดครั้งที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ เราจะทำความผิด เราคือ เรา
ไม่ยอมทำกับมัน คือ

ขอใช้หูฟัง ขอใช้ภาษามือ ขอใช้ให้จิตมันมีสติขึ้นมา ไม่ใช่ปล่อยให้ปล่อยปละละเลย ใจบอด ใจ
หนวกอยู่อย่างนั้น แล้วมันจะดีขึ้นมาได้ยังไง ถ้ามันจะดีขึ้นมา มันต้องแก้ไขตัวมันสิ

จิตตภาวนา เริ่มต้นจากจิต

นี่ไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมไป ปรารภนารื้อสัตว์ชนสัตว์ รื้อสัตว์
ชนสัตว์ก็รื้อหัวใจของสัตว์โลก หัวใจของสัตว์โลกคือความรู้สึก คือจิต คือจิตวิญญาณ องค์สมเด็จพระ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปต้องร่างกายของใคร มันตายหมดนะ รอไว้ที่นี่ ประเทศไทยนี่ มีวัดทุก
หมู่บ้านเอาไว้เผาศพ

มันเผาแน่นอน ศพต้องทิ้งไว้ที่นี้อยู่แล้ว ทางกรมแพทย์บอกแล้วไง ๗ ปี เซลล์เก่าตายหมด
เซลล์ใหม่ทั้งนั้น ทั้งๆ ที่มีชีวิตอยู่นี่มันยังเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แล้วตายไปจะเอาร่างกายนี้ไป
ทำอะไร เหม็นเน่าอยู่นั่นนะ แต่หัวใจนี่

ปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ รื้อหัวใจของสัตว์โลกให้มันมีความเปลี่ยนแปลง ให้มันมีการแก้ไข ให้หัวใจจากโลก โลกก็ปัญญา จบ ๙ ประโยค มีสติปัญญามาก นั่นศึกษามาได้เป็นวิชาชีพ ตายไปเกิดใหม่ก็ไปศึกษาใหม่ ศึกษาซ้ำแล้วซ้ำเล่าเป็นพันธุกรรมของจิต

แต่เวลาฝึกหัดปฏิบัติก็จิตนั้นแหละ มันสงบระงับได้หรือไม่

ถ้ามันสงบระงับขึ้นมา นั่นเริ่มต้น สมถกรรมฐาน พระกรรมฐานเขาเริ่มต้นกันตรงนี้ พระกรรมฐานเขาเริ่มต้นตั้งแต่สัมมาสมาธิ จิตที่สงบระงับ พระกรรมฐาน นี้พระกรรมฐานเริ่มต้นตรงนี้

แล้วนี่ก็เป็นพระกรรมฐาน แล้วมันมีฐานตรงไหนที่เป็นฐานนะ นี่กรรมฐาน ๕ ฐานไหน กรรมฐาน ฐานของใคร กรรมฐานก็ฐานของภูนี้ไง ฐานของเรานี่ไง ฐานของตัวเองนี่ไง ถ้ามันเป็นจริงได้

นิเวศธรรมกถุกันสมาธิ ลังเลสงสัย วิจิกิจฉา สิ้นพตปรามาส นี่ไง ความฟุ้งซ่านเป็นเครื่องกั้น แล้วเราอยู่กับอะไรละ อยู่กับสงสัย อยู่กับลังเล อยู่กับความไม่เอาไหน อยู่กับหูหนวก ใจหนวก ไม่สนใจสิ่งใดๆ ทั้งสิ้น ฟังจนชินหู แต่หัวใจมันด้าน มันด้านเพราะมันว่ามันไม่มีใครรู้ใจ

ความลับไม่มีในโลกนะมึง ความลับมันมีที่ไหนวะ มันทำอยู่ มันเห็นชัดๆ อยู่อย่างนั้นนะ แต่คิดเองเออเอง บ้าอยู่คนเดียวมันนี่ไง หลงอยู่บ้าบอคอแตกนั่นนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ รื้อหัวใจของสัตว์โลก เขา รื้อหัวใจดวงนั้น หัวใจดวงนั้นถ้ามันตั้งขึ้นมามันจะเป็นประโยชน์กับหัวใจของคนคนนั้น แล้วถ้ามันเป็นประโยชน์กับหัวใจของคนคนนั้นนะ มันตั้งใจฝึกหัดปฏิบัติของมันขึ้นมา ถ้าฝึกหัดขึ้นมาถึงว่าสมกับความเป็นนักรบๆ ใจ

ความว่าเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา บวชเป็นพระนี่บุญกุศล ถ้าไม่มีบุญกุศล เรามีเจตนาบวชทำไม เพราะอะไร เพราะมันทุกข์ไง อยู่กับโลกทุกข์เจียนตาย

เวลาทางโลกเขาหลบภัยทางโลกมาบวชเป็นพระทั้งนั้นนะ พอบวชเป็นพระ เขาว่าบวชเป็นพระ เขตอภัยทาน ยกให้ ทุกคนเขายกให้กับพระ ชั่วช่วงซี ดีช่วงสงฆ์ มันก็เลยชั่วช่วงซี ดีช่วงสงฆ์ อยู่อย่างนั้นใจ

สิ่งใดทำแล้วไม่ดี สิ่งนั้นไม่ดีเลย สิ่งใดรู้ภายหลังว่ามันชั่ว ไม่ควรทำเลย แล้วมันก็ซ้ำๆ อยู่
อย่างนั้นนะหรือ ไม่ละอายอะไรเลยหรือ ชีวิตไม่มีค่าอะไรเลยหรือ

ถ้ามันมีค่าๆ จิตวิญญาณมันมีค่าที่สุด ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ชีวิตมีคุณค่าที่สุด

ชีวิตคืออะไรละ

ชีวิตคือพลังงาน ชีวิตคือตัวจิตนี้ไง

ชีวิต ร่างกายเปลี่ยนแปลงได้หมดเลย อะไรดีปลุกถ่ายได้นะเว้ย หัวใจยังเปลี่ยนแปลงได้เลย เปลี่ยน
นิสัยได้ใหม่

ธรรมนี่มันจะเปลี่ยนเอง ถ้าเองจะมีสติปัญญาจะเปลี่ยนตัวตัวเอง มันไม่มีสติปัญญา
ใครจะเปลี่ยนให้ เพราะอะไร

เพราะหลวงปู่มัน “จิตเป็นอย่างไร”

ถ้าจิตมันดีงามขึ้นมา มันสำรอกมันคายนะ

หลวงตาพระมหาบัวท่านพูดถึงหลวงปู่คำดีใจ ท่านเป็นคนโมโห ท่านเป็นคนขุ่นเคืองมาก
วันหนึ่งไปทำสะเทือนใจเถรวัง เถรวัดตบสงให้ไม่ถูกใจ ฉีกทิ้งต่อหน้า เถรวังนั่งร้องไห้

“ตั้งแต่บัดนี้ เราจะควบคุมอารมณ์ของเรา เราจะไม่ทำให้สามเถรวังน้อยที่มันอุตสาหัสดัด
ตบสงให้แต่ไม่ถูกใจตัว ฉีกทิ้งต่อหน้ามัน มันนั่งร้องไห้ มันเสียใจ ทั้งๆ ที่มันจะตัดมาถวาย ไปฉีก
ของมันทิ้งต่อหน้ามัน ตั้งแต่บัดนี้เราจะไม่ใช่อารมณ์กับใครทั้งสิ้น”

ตั้งแต่นั้นมาท่านก็ฝึกหัดของท่านมาจนท่านเป็นพระที่สงบเสงี่ยม เป็นพระที่นิ่งมาก นั่นนะ
ท่านก็ฝึกของท่าน

มี มีคนฝึก มีคนทำมาทั้งนั้น ถ้ามันจะทำ

ใช้น้ำมันไม่ทำแล้วนะ มันจะเอาเชื้อร้ายไปป้ายคนอื่นเขา เอาเชื้อร้าย เอาความไม่เอาไหนที่ไม่เป็นประโยชน์กับเรา แล้วใครจะทำอะไรมันก็จะไปกระเทือนเรา ปกระเทือนเขา กระเทือนหรือยัง

นี่ไง ลงอุโบสถไง ทำให้เหมือนกันไง เข้าหมู่ไง ปรับจูนใจ ให้อยู่ในศีล ๒๒๗ นี่ไง เตี่ยจะแสดงปาฏิโมกข์ เวลาสิ่งนี้สะกิดเลยว่าใครผิดข้อไหนๆ

แต่นี้เราปลงอาบัติแล้ว เพราะว่าเราฟังภาษาบาลีไม่ออก เพราะเราไม่ใช่จบ ๙ ประโยคไป พระกรรมฐานๆ แต่พระสวดปาฏิโมกข์ได้ สวดปาฏิโมกข์แล้วมันเข้าใจเรื่องข้อกฎหมายไป สวดปาฏิโมกข์มันเข้าใจหมดนะ พอเข้าใจแล้วรู้ถูกรู้ผิด รู้ถูกรู้ผิดก็ภาวนาให้ดีขึ้น

เวลาถูกผิดขึ้นมาปลงอาบัติ เพราะอะไร เพราะกุแพ้วความประมาท แพ้วความพลั้งเผลอ แพ้วเพราะอารมณ์ชั่ววูบ เพราะมีกิเลส เว้นไว้แต่ปาราชิก ๔ ถ้าเป็นแล้วจบ เป็นไปไม่ได้ แก้ไขไม่ได้

ฉะนั้น เวลาบวช อุปัชฌาย์ถึงต้องระวังใจ กรณียก ๔ อกรณียก ๔ ห้ามเด็ดขาด

อย่างอื่นผิดพลาด แก้ไข เพราะแก้ไข เพราะอาบัติหนัก อาบัติเบา แล้วถ้าฝึกหัดปฏิบัตินะ จิตลงไม่ลง จิตเป็นไม่เป็น จิตเป็นอย่างไร เพราะพระปฏิบัติ พระปฏิบัติจิตตภาวนา

พระเหมือนกัน พระเหมือนกันหมดเลย พระก็คือพระไง แต่พระที่ทรงศีลทรงธรรม พระที่มีความละเอียดแก่บาป พระที่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ไม่อย่างนั้นเราจะอดนอนผ่อนอาหารกันทำไม

ผ่อนอาหาร นี่ก็ฉัน ฉันเต็มคราบ ใครๆ ก็ฉันได้ ฉันเล็กฉันน้อย ฉันแต่ของใครของมัน เพราะอะไร เพราะมันไม่ได้เอาความสุขเพราะการขบการฉัน มันจะเอาความสุขทำสมาธิได้หรือเปล่า จิตสงบได้หรือเปล่า ปัญญามันเกิดหรือไม่ แล้วถ้าปัญญามันเกิด มันเกิดอย่างไร แล้วปัญญามันเกิดนะ ยิ่งอดนอนผ่อนอาหาร ๒๔ ชั่วโมงไป เพราะคำว่า “พระปฏิบัติ” เขาปฏิบัติกัน ๒๔ ชั่วโมง นี่ไง พระกรรมฐานๆ ใจ

เวลาประชาชนที่เขาศรัทธา เขาศรัทธาเพราะคุณงามความดีอันนั้น เขาไม่ได้ศรัทธาว่ามนุษย์คนหนึ่งโกนหัวห่มผ้ากาสาวพัสดร์

ตอนนี้ละ หล่อพระเต็มไปหมด ตึกตานั้นเต็มไปหมดเลย ก็เอาตุ๊กตาคงตั้งไว้ พระกรรมฐาน อุ้มบาตรเสียด้วยนะ คอยเรียไร แล้วมันเป็นอะไร เป็นธุรกิจหมดเลยหรือ

เราไม่เกิดมาแบกหามเรื่องอย่างนั้น เราเกิดมา เกิดมาพบพระพุทธศาสนามาเป็นพระ แล้วพยายามจะฝึกหัดของเราขึ้นมา ฉะนั้น มนุษย์ ปัจจัย ๔ เพราะปัจจัย ๔ แล้วมันก็สวดปาฏิโมกข์ วินัย จีวร สิ่งที่ว่านิสสัยศรัทธาจิตตีย์ ของที่ได้มา สัตตาหกาลิก คณโกชณะ อยู่ในวินัยนี้หมดนะ แล้วเราลงอุโบสถๆ สาธุ สาธุ แล้วเป็นอะไรขึ้นมา

เวลาจะลงอุโบสถมีการกระทำ คือความเป็นจริงขึ้นมาเพื่อคณะสงฆ์ เพื่อเป็นความดีใจองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ ไม่ให้ใครปกครองสงฆ์ ให้สงฆ์ปกครองสงฆ์

แล้วสงฆ์ในคณะนั้น ในชุมชนนั้นมีความรู้ความเห็นอย่างไร ในชุมชนนั้น ดุสิ ดูประเพณีวัฒนธรรมแต่ละภาคก็แตกต่างกันไป แต่ก็อยู่ในธรรมวินัยเดียวกัน เพราะอยู่ในการปกครองของคณะสงฆ์

นี่ไง คณะสงฆ์ สงฆ์ถ้ามีความผิดพลาด เขาตรวจสอบ เขาคุ่มครอง เวลาถึงสุดท้ายเขาต้องตรวจสอบว่าเป็นความจริงหรือเป็นความไม่จริง

แต่เวลาฝึกหัดปฏิบัติ เราต้องตรวจสอบเอง สัมมาสมาธิ มันเป็นโลกียะหรือเป็นโลกุตระแล้วมีติดบอดทั้งนั้นนะ พอมีความคิด โอ้โฮ! มีปัญญาทันทีเลย ไม่รู้หรือความคิดกิเลสมันหลุดไปก็ขึ้นแล้ว กิเลสมันลากไปหมดเลยละ แล้วก็เอาธรรมะให้แข็ง

กิเลสมันลากไปเกลี้ยงเลยนะ แล้วเอาธรรมะให้ โอ้! บรรลุธรรม ธรรมยิ่งใหญ่

กิเลสมันลากไปเกลี้ยง ปัญญาอะไร ก็มีความคิดไป ความคิด คนที่เขาไม่ปฏิบัติเขาก็มีความคิด คนที่ถือลัทธิอื่นเขาก็มีความคิด ความคิดคือความคิดไป ความคิดเกิดจากจิตไม่ใช่จิต

ถ้าทำความสงบเข้าถึงจิต พอเข้าถึงจิตแล้วสัมมาสมาธิ เออ! ใช่

แต่นี้ไม่เคยมีใจ ว่างๆ ว่างๆ ว่างๆ

เฮ้ย! มึงบอกกูที่ว่าว่างอย่างไรวะ แล้วอะไรว่างๆ วะ แล้วว่างๆ มันเหลืออะไรวะ แล้วว่างๆ มันทำประโยชน์อะไรได้บ้างละ แล้วว่างๆ มันมีคุณประโยชน์อะไรวะ ก็ทำให้มึงเบลอนอยู่นั่นนะ

แต่ถ้าเป็นความจริงๆ ขึ้นมาไง ไอ้โฮ! มันมีความสุข มันมีกำลัง แล้วถ้ามีวาสนานะ มันเห็น
สติปัญญา ๔ ไอ้โฮ! มันสะดุ้ง ซ็อกเลยนะ อ้อ! กิเลสเป็นแบบนี้ แต่ยังคงดำเนินการไม่ได้ ถึงจะต้อง
ชวนชวายเป็นไปหาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น

ทำสมถกรรมฐานได้ ทำสมาธิได้ นอนตายอยู่นั้นหรือ

แล้วยกขึ้น เห็นไหม บุคคลคู่ที่ ๑ เพราะอะไร

สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน

สมณะคือพลังงาน คือตัวจิต

วิปัสสนาคือตัวปัญญาที่จะคิดศึกษาค้นคว้ามีการกระทำ

มันไม่ใช่หุหนวกตาบอดอยู่นั้นแหละ ภูมิใจกับผ้ากาสาพัศตร์บวชเป็นพระ หัวโล้นๆ ใครก็
ทำได้ เดี่ยวนี้ในสังคมเขาโกนหัวกันหมดนะ มันสะดวกสบายใจ ถ้าเขาหม้อผ้าเหลืองด้วย ไอ้โฮ!
พระฝรั่งทั้งนั้นนะ ใช้นี้ของเรา เขาไม่ได้บวชตามธรรมวินัย

ถ้าบวชตามธรรมวินัย เพราะลงอุโบสถนี่ไง แล้วลงอุโบสถ คณะสงฆ์ รู้จักกันหมดละ บวช
ที่ไหน บวชเมื่อไหร่ ใครเป็นอุปัชฌาย์ ใครเป็นอาจารย์ เป็นคณะสงฆ์ อาวุโส ภัณฑะ เป็นหมู่สงฆ์ที่
มีสติปัญญา เป็นสัมมาทิฐิถูกต้องชอบธรรม เคารพธรรมและวินัยคือเคารพศาสดา ตัวเองก็มี
คุณค่า

ถ้าฝึกหัดปฏิบัติขึ้นไป เทวดา อินทร์ พรหมคุ้มครอง ถ้ามีคุณธรรม เทวดา อินทร์ พรหมขอ
ขอเทศนาว่าการให้ฟังบ้าง แต่ถ้าทำดี เทวดาคุ้มครอง แต่ยังไม่มีความดี ไม่มีสิ่งใดจะสอนใครได้

ถ้ามีความดีขึ้นมาเหมือนหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เทวดามาขอ ขอฟังธรรม ขอบุญกุศล
จากผู้ที่ทำคุณงามความดี ให้หัวใจมันเบิกบาน

ไม่ใช่หัวใจบอด พวกหุหนวก หุหนวก ใจด้าน ไม่เป็นประโยชน์กับตัวเอง แล้วก็คิดขวางหมู่
คณะ กีดขวางคนอื่นเขา เอวัง